Yurt Dışı Kaynaklı Dövizleri TL Dönüşümü Tebliğ 2023/5

26.01.2023 T. 32085 S.R.G. Firmaların Yurt Dışı Kaynaklı Dövizlerinin Türk Lirasına Dönüşümünün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2023/5)

26.01.2023 Tarihli 32085 Sayılı Resmi Gazete

TEBLİĞ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından:

FİRMALARIN YURT DIŞI KAYNAKLI DÖVİZLERİNİN TÜRK LİRASINA DÖNÜŞÜMÜNÜN DESTEKLENMESİ HAKKINDA TEBLİĞ (SAYI: 2023/5)

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Tebliğin amacı, firmaların Merkez Bankasınca belirlenecek yurt dışı kaynaklı dövizlerinin Merkez Bankasına satılması ile Türk lirası vadeli mevduat ve katılma hesaplarına dönüştürülmesi halinde firmalara sağlanacak desteğe ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.**(Değişik: RG - 08.06.2024 32570)**{**t**ooltip}{end-texte} **Eski hali;** Bu Tebliğin amacı, firmaların yurt dışı kaynaklı dövizlerinin Merkez Bankasına satılması ile Türk lirası vadeli mevduat ve katılma hesaplarına dönüştürülmesi halinde firmalara sağlanacak desteğe ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.{end-tooltip}

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Tebliğ, 14/1/1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (I) numaralı bendinin (b) ve (g) alt bentleri ile 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 144 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3- (1) Bu Tebliğde geçen;

a) Banka: 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan mevduat ve katılım bankalarını,

b) Dönüşüm kuru: Dövizin Merkez Bankasına satıldığı veya döviz tevdiat hesapları ile döviz cinsinden katılım fonu hesaplarında bulunan dövizin Türk lirasına dönüştürüldüğü gün Merkez Bankasınca belirlenecek usul ve esaslara göre ilan edilen döviz alış kurunu,

c) Firmalar: Bankalar ve Merkez Bankasınca belirlenen diğer mali kuruluşlar hariç olmak üzere Türkiye'de kanuni yerleşim yeri bulunan tüzel kişiliği haiz firmaları,

ç) Merkez Bankası: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasını,

d) Yurt dışı kaynaklı döviz: Yabancılara yurt içinde sunulan hizmetler karşılığında kazanılan döviz tutarları da dahil olmak üzere firmaların yurt dışında yerleşiklerden elde ettikleri ve kapsamı Merkez Bankasınca belirlenecek döviz gelirlerinden yurda getirdikleri dövizi,**(Değişik: RG - 08.06.2024 32570)**{tooltip}{end-texte} **Eski hali;**Yurt dışı kaynaklı döviz: Yabancılara yurt içinde sunulan hizmetler karşılığında kazanılan döviz tutarları da dahil olmak üzere firmaların yurt dışında yerleşiklerden elde ettikleri döviz gelirlerinden ve firmaların yurt dışında bulunan döviz cinsi varlıklarından yurda getirdikleri dövizi,{end-tooltip}

ifade eder.

Yurt dışı kaynaklı dövizlerin Merkez Bankasına satılmasında döviz dönüşüm desteği sağlanması

MADDE 4- (1) Firmaların yurt dışı kaynaklı dövizlerinin banka aracılığıyla Merkez Bankasına satışı sırasında, Merkez Bankasınca belirlenecek süre boyunca döviz alımı yapmama taahhüdünde bulunulması şartıyla, taahhüt sahibi firmalara dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrilen tutarın yüzde 2’si kadar döviz dönüşüm desteği ödenir.

(2) Banka aracılığıyla Merkez Bankasına yapılan satış esnasında bu maddenin birinci fıkrası kapsamında alınan taahhütler için hesaplanan döviz dönüşüm desteği tutarı Merkez Bankasınca firmaya ödenmek üzere ilgili bankaya aktarılır.

(3) Bu madde kapsamında Merkez Bankasına satışı yapılacak dövizlerin yurt dışı kaynaklı olduğunun tespiti bankaca yapılır.

(4) Bu madde kapsamında yapılan döviz dönüşüm desteği ödemelerine ilişkin usul ve esaslar Merkez Bankasınca belirlenir.

Yurt dışı kaynaklı dövizlerin Türk lirası vadeli mevduat ve katılma hesaplarına dönüştürülmesinde döviz dönüşüm desteği sağlanması

MADDE 5- (1) Yurda getirilen yurt dışı kaynaklı dövizin en az yüzde 40'ı Merkez Bankasına satıldıktan sonra getirilen dövizin kalan kısmının dönüşüm kuru üzerinden Türk lirası vadeli mevduat ve katılma hesaplarına dönüştürülmesi ve Merkez Bankasınca belirlenecek süre boyunca Merkez Bankasına satılan tutardan daha fazla döviz alımı yapmama taahhüdünde bulunulması şartıyla, taahhüt sahibi firmalara dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrilen tutarın yüzde 2'si kadar döviz dönüşüm desteği sağlanır.**(Değiştirilmiş: RG - 08.06.2024 32570)**

(2) Bu maddenin birinci fıkrası kapsamındaki uygulamalar, bu Tebliğde ve Uygulama Talimatlarında hüküm bulunmayan hallerde, 21/12/2021 tarihli ve 31696 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2021/14) hükümlerine tabidir.

(3) Bu madde kapsamında dönüşümü yapılacak döviz cinsleri, açılacak Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarının vadeleri ile diğer usul ve esaslar Merkez Bankasınca belirlenir.

(4) Bu madde kapsamında Merkez Bankasının belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde komisyon ve/veya masraf ödenebilir.

(5) Bu madde kapsamında Türk lirası vadeli mevduat ve katılma hesaplarına dönüştürülecek dövizlerin yurt dışı kaynaklı olduğunun tespiti bankaca yapılır.

Döviz alımı yapmama taahhüdünün yerine getirilmemesi

MADDE 6- (1) Bu Tebliğ kapsamında firmalarca verilen döviz alımı yapılmaması taahhüdünün yerine getirilmemesi, döviz dönüşüm desteğinden usulsüz olarak yararlanıldığının veya Merkez Bankasına ya da bankalara gerçeğe aykırı beyanda bulunulduğunun tespiti halinde döviz dönüşümü desteği tutarları ilgili dönem boyunca oluşan pozitif kur farkı eklenerek ve döviz

dönüşümü desteğinin ödenme tarihinden taahhüdün yerine getirilmediğinin, usulsüz işlem yapıldığının veya Merkez Bankasına ya da bankalara gerçeğe aykırı beyanda bulunulduğunun tespiti tarihine kadar geçen süre için tespit tarihinde geçerli olan Merkez Bankasının ilan ettiği en yüksek gecelik borç verme faiz oranı üzerinden hesaplanacak faizi ile birlikte bankalarca tahsil edilerek Merkez Bankasına aktarılır.**(Değişik: RG - 08.06.2024 32570)**{tooltip}{end-texte} **Eski hali;**Bu Tebliğ kapsamında firmalarca verilen döviz alımı yapılmaması taahhüdünün yerine getirilmemesi halinde döviz dönüşümü desteği tutarları ilgili dönem boyunca oluşan pozitif kur farkı eklenerek ve döviz dönüşümü desteğinin ödenme tarihinden taahhüdün yerine getirilmediğinin tespiti tarihine kadar geçen süre için tespit tarihinde geçerli olan Merkez Bankasının ilan ettiği en yüksek gecelik borç verme faiz oranı üzerinden hesaplanacak faizi ile birlikte bankalarca tahsil edilerek Merkez Bankasına aktarılır. Taahhüdünü yerine getirmeyen firmaların Merkez Bankası kaynaklı kredi kullanım talepleri, taahhüdün yerine getirilmediğinin tespit edildiği tarihten itibaren bir yıl süreyle kabul edilmez.end-tooltip}

(2) Aracılı ihracat sözleşmesi kapsamında Dış Ticaret Sermaye Şirketleri tarafından yurda getirilen dövizlerin Dış Ticaret Sermaye Şirketine ürün tedarik eden firmalar adına satışı yapılır. Bu durumda, bu Tebliğin uygulanması bakımından döviz satışının tedarikçi firmaca yapıldığı kabul edilir.

(3) Grup firmalarının bu Tebliğ kapsamında vereceği taahhütler ana ortaklıklarını da bağlar.

(4) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Merkez Bankasınca belirlenir.

(5) Döviz alımı yapılmaması taahhüdünü yerine getirmeyen firmaların Merkez Bankası kaynaklı kredi kullanım talepleri ile bu Tebliğ kapsamındaki destek ödemesi talepleri bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen yaptırım tutarının ödendiği tarihe kadar kabul edilmez. Döviz dönüşüm desteğinden usulsüz olarak yararlanan veya Merkez Bankasına ya da bankalara gerçeğe aykırı beyanda bulunan firmalar döviz dönüşüm desteğinden yararlandırılmaz ve bu firmaların Merkez Bankası kaynaklı kredi kullanım talepleri 3 yıl süre ile kabul edilmez.**(Ek: RG - 08.06.2024 32570)**

(6) Döviz dönüşüm desteği ödemesine aracılık eden ancak Merkez Bankasınca belirlenecek kontrol yükümlülüklerini yerine getirmeyen bankalar bu maddenin birinci fıkrasında düzenlenen yaptırım tutarının Merkez Bankasına ödenmesinden sorumludur.”**(Ek: RG - 08.06.2024 32570)**

Yürürlük

MADDE 7- (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 8- (1) Bu Tebliğ hükümlerini Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı yürütür.

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Tebliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yüzde 2 olarak belirlenmiş olan döviz dönüşüm desteği oranı bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten 31.07.2025 tarihine kadar (bu tarih dahil) yüzde 3 olarak uygulanır.**(Ek: RG - 03.05.2025 32889)**

Resmi Gazete İçin Tıklayınız.